

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **GORENJEČ** stane za celo leto samo 4 K. za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Demoljubno politično premišljevanje.

XI.

Za škofom Missia je prišel v Ljubljano sedanji škof Jeglič. Vsi rodoljubi in prijatelji našega slovenskega naroda so stavili veliko upanja nanj, ker je domačin, iz Begunj na Gorenjskem doma. Mislili so, da se bo on kot kranjski rojak in ker je živel v zadnjih letih pred svojim prihodom v Ljubljano med južnimi Slovani v Bosni, čutil tudi zavednega Slovenca, a ne le rimskega in vladnega hlapca kakor njegov prednik, in da bo takoj izprevidel, kako škodljiv je za Slovence razpor, ki ga je napravil med njimi nemškutarski škof Missia ter ta razpor v kratkem zopet ublazil in poravnal, na kar bi zopet lahko složno delali za svoj zatirani narod in svojo raztrgano domovino slovenski posvetnjaki in duhovniki.

Zaradi tega je bilo ob prihodu škofa Jegliča v Ljubljano veliko veselja po vsem Slovenskem, zlasti pa v Ljubljani in Ljubljančani so mu brez razločka na politično mišljenje hiteli naproti z odprtimi rokami, z odprtimi srci! Vsa Ljubljana se je odela v praznično obleko in škof je bil sprejet kakor kak kralj!

Mnogi lahkomišljeni slovenski rodoljubi so se že zibali v prijetnih sanjah, da bo zdaj nastopila lepša doba za Slovence, a nekateri črnogledi, ki so imeli boljši vpogled v zgodovino, se niso dali omamiti s takimi sanjami, ampak so na kratko in resno odgovarjali svojim za novega škofa tako navdušenim prijateljem in znancem, rekoč: «Nič se preveč in prezgodaj ne zanašajmo nanj, ker ga še ne poznamo dodobrega!»

Kmalu se je pokazalo, da so imeli ti slovenski črnogledi popolnoma prav; kajti škof Jeglič ali, kakor se je sam prekrstil, Bonaventura je že v kratkem času svojega škofovanja na Kranjskem pokazal svoje klerikalne roziče in njegova najnovejša politična dejanja so v kratkem izdala, da postane še slabši pastir kranjskih Slovencev kakor Missia, kajti pod njegovim škofovanjem se je razpor med slovenskimi liberalci in klerikalci poostril do skrajnosti in v njegovi stranki so nastala taka presenečenja, škandali in propalost, da si v tem oziru ne moremo nič hujšega misliti!

Škof Missia je bil moder, razumen in previden politik in je vedno pazil tudi na svoje dostojanstvo; ali vkljub temu je pozneje sam izprevidel, da se je večkrat v kaki stvari prenaglil in zaletel, ker ni mogel vsega tako izpeljati kakor je nameraval. On se zaradi svojega dostojanstva nikoli ni naravnost in očitno vtikal v politiko in v druge take posvetne reči, ki ga niso nič brigale, ker je vedel, da je škof klerikalcev in liberalcev in da se zanj ne spodobi, da bi z lastno roko pobijal svoje krščanske nasprotnike. Zato si je zbral okrog sebe vse polno takih katoliških vojščakov kakor je pozlindrani dr. Šuštersič, Krek, Žitnik, Šiška i. dr. ter te previdno pred seboj porival v boj zoper kranjske liberalce. Vsled tega so tudi liberalne strelice in batine letele le na te škofove hlapce, škofa pa so se večinoma ognile.

Škof Jeglič pa je vrgel od sebe vse ozire, vse premisleke o dostojnosti in pristojnosti ter se na čelu malovredne politične družbe, ki mu jo je zapustil škof Missia, zakadil v liberalne vrste kakor razdražena osa, kakor razsrjena kmetica, kateri so ciganke pokradle kure! On se povsod sam vtika v vsako politično malenkost, pisari okrog pisma zaradi volitev, pisari, kako se ima denar iztiskati iz nevednega ljudstva, kako imajo duhovniki pritiskati na uboge bolnike, da bi več zapustili za njegove nepotrebne zavode in druge farske reči, kuje in daje po cerkvah brati politična, proti krščanskim liberalcem naperjena pastirska pisma i. t. d. Kar pa je pri njem še najbolj žalostno, je to, da deli boljše fare, časti in naslove le onim malovrednim političnim duhovnikom, ki so napravili več škandalov, več škode zapeljanim kmetom v konsumnih društvih in farskih posojilnicah, več prepira in sovraštva med prej mirnimi slovenskimi vaščani, tržani, meščani, sosedi in družinami i. t. d.; dobre miroljubne duhovnike, ki se ne vtičejo po njegovih navodilih v posvetne zadeve in kažejo s svojimi dejanji, da bi radi bili pravi nasledniki in posnemovalci Kristusovi, pa škof Jeglič prezira, preganja in jim ne privoščiti časti in odlikovanja, ki ju zaslužijo!

Promet s tujci.

Lansko leto je prišlo v Kranj 584 tujcev, 11 jih je ostalo tukaj 7 dni, trije do 14 dni in eden tri tedne. Od teh tujcev jih je bilo 264 s Kranjskega, 274 iz drugih avstrijskih dežel, 30 iz dežel ogrske krone, 3 iz Bosne in Hercegovine, 5 iz Nemčije, 4 iz Italije in 4 iz raznih drugih držav.

V lanski seziji od 1. maja do 15. septembra je prišlo v Škofjo Loko 149 tujcev, od katerih jih je ondi ostalo 49 do 3 dni, 19 do 7 dni, 15 do 14 dni, 4 do 3 tednov, 18 do 4 tednov, 8 do 5 tednov, 26 do 6 tednov in 10 čez 6 tednov. Od teh tujcev jih je bilo doma 38 s Kranjskega, 95 iz drugih avstrijskih pokrajin, 8 iz dežel ogrske krone, 1 iz Bosne, 2 iz Nemčije, 1 iz Francije in 4 iz Italije.

Tekom lanskega leta je prišlo v Lesce 1116 tujcev, od katerih se je ondi mudilo 866 po 3 dni, 26 do 7 dni, 52 do 14 dni, 48 do 3 tednov, 24 do 4 tednov, 30 do 5 tednov, in 26 do 6 tednov. Od teh tujcev jih je bilo 420 s Kranjskega, 366 iz drugih avstrijskih pokrajin, 20 iz dežel ogrske krone, 40 iz Bosne in Hercegovine, 22 iz Nemčije, 6 s Francoskega, 230 iz Italije, 2 z Angleškega, 3 iz Rusije in 7 iz raznih drugih dežel.

Tekom leta 1903 je prišlo 550 tujcev v Kranjsko goro in Podkoren. Od teh jih je ostalo 120 do 3 dni, 20 do 7 dni, 55 do 14 dni, 80 do 3 tednov, 125 do 4, 100 do 5 in 50 do 6 tednov. Po bivališču jih je bilo 220 s Kranjskega, 319 iz drugih avstrijskih pokrajin, 2 z Ogrskega, 4 iz Nemčije in 5 iz Italije.

Na Fužinah (Beli peči) so našli lansko leto 101 tujca, od teh jih je bilo doma 18 iz Kranjskega, 56 iz drugih avstrijskih pokrajin, 5 iz dežel ogrske krone, 12 iz Nemčije in 10 iz Italije. Mudilo se jih je 45 do 3 dni, 3 do 7 dni, 20 do 3 tednov, 21 do 4 tednov in 12 do 6 tednov.

V Kranju, 6. avgusta.

V Trstu so demonstracije na dnevnem redu. Sedaj demonstrirajo iredentovski življi, sedaj se oglašajo drugi. Dne 27. m. m. zvečer so demonstrirali avstrijski patriotje, ki so klicali: «Evviva l'Austria!» in «Viva Trieste austriaca!» Ranjen je bil Janez Werk, izdajatelj «Il Gazzettino».

Hrvatska zastava na Reki. Povodom pogoščenja častnikov ameriške mornarice je bilo prvič, da je z guvernerjeve palače med drugimi zastavami plapolala tudi hrvaška trobojnica. Avtonomisti so bili vsled tega strašno razkačeni in razen oficijalnih oseb ni hotel nihče povabljenih priti h guvernerju na kosilo.

Belgarsko. Podpredsednika sobranja Petkova, je dne 1. avgusta napadel na šetališču neki človek in ga udaril po glavi. Napadalec so zaprli. Rana Petkova ni nevarna.

PODLISTEK.

Aljažev dom v Vratih.

Jutri, dne 7. avgusta t. l. se vrši slovesna otvoritev Aljaževega doma v Vratih. Naj torej nekoliko opišemo stavbo samo in njeno zgodovino.

Ob koncu veličastne alpske doline Vrat, tam, kjer se dviga mogočni Triglav od tal do vrha liki navpična stena, stoji že od leta 1896. Aljaževa koča, ki jo je postavilo «Slovensko planinsko društvo». Koča obstoji le iz enega prostora, v katerem je šest ležišč, ognjišče in miza s potrebnimi klopmi. V podstrešju so ležišča za vodnike. Koča ni bila oskrbovana; opremljena je bila le s potrebno kuhinjsko posodo, da si je mogel turist skuhati kaj malega.

Veličastnost doline same in poti, ki izvirajo iz nje na Triglav in njega sosede ter zlasti romantično Trento, so privabljali vsako leto vedno več turistov v kočo, in tako je nastala izven društva misel, da bi se postavila v Vratih velika, oskrbovana koča. Misel je vzrasla celo do namere, da bi zgradili velik planinski hôtél, ki naj bi ne služil le v turistiške namene, marveč bi bil tudi letovišče in središče planinskega zdravilišča.

Tem idealom je pa nasprotoval hladni realizem v obliki piclo odmerjenih denarnih sredstev. Društvo samo

Rusko. Zaslisanje morilca ministra Plehveja je bilo dosedaj popolnoma brezuspešno. Morilec je sicer priznal, da je Rus, star 26 let in po poklicu ljudskošolski učitelj; svoje dejanje kot tako obžaluje, sicer pa mu je v veliko zadoščenje, da je odstranil tirana. — Zatrjuje se, da bo imenovan naslednikom pokojnega Plehveja grof Muravjev.

Francosko. Dne 31. m. m. so se vršile volitve generalnega sveta. Voliti je bilo treba polovico generalnih svetnikov, namreč 1440. Klerikalci so napeli vse moči, da bi se pokazalo pri tej volitvi, da Combes pri svoji proticerkveni politiki nima večine za seboj. Toda trud je bil zaman. Dosedaj je znanih 1337 rezultatov, a že pri teh ima ministrska stranka 83 nanovo pridobljenih mandatorov. S tem se je Combesova politika najsijajnejše odobrila.

Dopisi.

S Primskovega. Nekdaj je bila tukajšnja cerkev podružnica preddvorske fare. Leta 1793, se je ustanovila ekspozitura z vasi: Primskovo, Gorenje, Klanec, Huje in Čirče. Radi farske pohlepnosti ji takoj v početku ni bila sreča dana se dalje razvijati. Tedanji šenčurski župnik Hacin je še vedno opravil duhovska opravila na Hujah — Huje so bile preje vfarane v Šenčur —, dasiravno podružnica ni več spadala pod njegov delokrog. Na pritožbo primskovskega ekspozita Reitzza je obvestilo škofijstvo šenčurskega župnika, da nima ondi nikakršnih pravic več. Župniku to ni bilo pogodu, ker ni privoščil svetlih tolarčkov — Huje so bile znamenita božja pot — tudi svojemu sobratu in je spletkaril toliko časa, da so se slednjič Hujanci sami izjavili, da ostanejo raje pri svoji stari, nad eno uro oddaljeni šenčurski fari, nego pri le četrt ure oddaljeni primskovski. Dobro leto po ustanovitvi ekspoziture odpadejo tudi Čirče in tako je štela sedaj le še tri vasi: Primskovo, Gorenje in Klanec. Sploh je bila ta ekspozitura rojena pod nesrečno zvezdo, ki jo je spremljevala toliko časa, da je postala slednjič navadna podružnica kranjske fare in to že po smrti četrtega ekspozita Gregorija Standlerja dne 26. marca 1814. Primskovljanje so se večkrat prizadevali, da dobe zopet ekspozituro nazaj, pa brezuspešno. Navadno so imeli kakega vpokojenega duhovnika za službo božjo. Polagoma so se privadili svojemu stanju in le tintam je še kdo silil po samostojni fari. Kar stopi pred par leti to vpra-

ne bi bilo moglo prevzeti tolikih troškov za velik hôtél, zasebnim potom pa gmotne podpore tudi ni bilo dobiti.

Misel o hôtélu se je vsled tega vedno bolj krčila in odbor je zato sklenil, zgraditi z najmanjšimi troški nekoliko večjo kočo, ki naj bi zadostovala, ker bi bila oskrbovana, turistom in tudi letoviščarjem v manjšem številu.

Z ozirom na nje večjo obsežnost se je nazvala nova stavba «dom» in z ozirom na velezaslužnega društvenega častnega člana, po katerem ima že ime tudi prva koča, se imenuje ta dom «Aljažev dom».

Stara Aljaževa koča tvori v tlorisu kvadrat, ki mu je stranica dolga 5·50 m, novi Aljažev dom je pa 13·80 m dolg in 9·10 m širok. Zgrajen je iz mecesnovega in smrekovega lesa na 75 cm visoki zidani podstavi ter pokrit s cementnimi strešniki. Stavba je prtilična z uporabo podstrešnih prostorov. Glavni vhod je obrnjen proti južnovzhodni strani. Črez nekoliko na prostem stoječih stopnic stopiš v sobo, ki je nekaka predsoba v razdelitvi prostorov. Na levo od te predsobe se nahaja prostorna jedilnica z divnim razgledom na Luknjo, Triglav in Cmir. Iz jedilnice je vhod v spalnico za dame s šestimi posteljami. Na desni strani od predsobe drže vrata v spalnico za gospode, v kateri je prostora za deset ležišč. Iz predsobe je dohod v vežo in v stopnišče, ki ležita na severni strani hiše. Iz veže prideš v kuhinjo, poleg katere se nahaja prostorna shramba, pod kuhinjo

šanje zopet na dan. Par ljudi, ki bi imeli od tega največ dobička, prične v lepih barvah slikati ugodnosti samostojne fare. Res se jim marsikdo vjame, ne pomislivši na ogromne troške, ki so združeni s takimi zadevami. Nič manj ko 32.000 K bi bilo treba založiti, ne-
vsteveši grunta, ki je cerkvena last, in ne nad 180 štiftanih maš, s katerimi razpolaga kranjska duhovščina. Vrhutega pa še 700 K kranjskim kapelanom kot odškodnino za bero. Ugodnost samostojne fare bi bila le malo predraga, zato so jeli misliti zopet na ekspoziuro. Ali tudi ta «špas» ni tako poceni, kajti bilo bi treba šteti 18.000 K in 700 K odškodnine kapelanom za nestorjeno delo. Zapeljani vsled nekaterih svetovalcev in «katoliškega moža» ter misleč, da se jim vsteje v račun grunt in štiftane maše, o čemer pa kranjski tehant neče ničesar vedeti, pričeli so najprej z nabiranjem prostovoljnih doneskov. To se ni tako obneslo kakor so nameravali, ker je lažje obljubiti ko dati. Vecira ljudi je prišla končno do spoznanja, da so se prav po nepotrebnem podali v velike troške, na katere v početku niti mislili niso, kajti, če pride stalni duhovnik, zahteval bo tudi nov farovž, ker je sedanji tako skažen, da bi bilo škoda vsacega denarja za popravilo. Nov farovž bi stal gotovo kakih 24.000 K, nadalje nova gospodarska poslopja 12.000 K, in tudi posvetna oblast bi delovala na to, da se preloži pokopališče. Toraj nad 40.000 K troškov in prejšnjih 18.700 K, skupaj 58.700 K, in vse to za prazen nič. Ljudje se tega, kar so obljubili, ne zmorejo, kaj šele drugo. Da bi se hitreje nabiral denar, sklenili so naši po milosti Predošljanov izvoljeni občinski odborniki pri redni občinski seji, da naj se nabira ta denar potom naklada pri davkariji za vasi: Primskovo, Gorenje in Klanec. Odločno oporekamo, da bi sklepali o naših zadevah odborniki, ki ne uživajo našega zaupanja, ki so nam bili le vsiljeni. Imeli bi radi take odbornike, ki bi se potegovali za naše koristi, h čemur pa ne prištevamo ne samostojne fare in ne ekspoziure, ker ostane lahko pri starem, namreč kak upokojen duhovnik naj opravlja službo božjo. Predlagali smo svoje kandidate, a Predošljani se niso hoteli ozirati na naše želje. Dobro, klin s klinom! Občina mora skrbeti za skupne potrebe cele občine, toraj tudi za cerkvene zadeve. Predošljani, vi nam nočete ustreči pri volitvi občinskega odbora, mi vam pa zagotovimo, da bomo sto-

in shrambo pa je velika klet, v katero vodijo stopnice iz veže.

Po lesenih stopnicah prideš v podstrešno nadstropje, najprvo v prostorno predsobje, iz katerega drže čvetera vrata, vsaka v svojo sobo. Od teh štirih sob imata dve razgled proti zapadu, torej proti Luknji in Triglavu, iz drugih dveh pa je mičen pogled po vsej dolini nazaj, ki jo na videz zaključuje zelena Rožica. V teh štirih sobah bodo po dve do tri postelje zlasti za letoviščarje. Stara koča, ki stoji nekoliko vstran, se bo uporabljala najbolj za vodnike.

«Slovensko planinsko društvo» hoče z novo stavbo ustreči turistom, da bodo imeli dobro prenočišče na izhodišču na velike izlete v Julijske Alpe, pa tudi letoviščarjem, ki si žele počitka in miru med veličastnimi gorami. Društvo pri svojih napravah ne sme in ne more prekoračiti svojih gmotnih razmer. Vsled tega se ni gledalo pri zgradbi Aljaževega doma na zunanji lišp, marveč se je raje denar uporabil za solidnost in praktičnost stavbe in za vodovod, ki je napeljan izpod Triglava.

Opisali smo Aljažev dom le nekoliko; bolje je pač, da si ga vsak ogleda sam, zato upamo, da pride v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. kar največje število planincev v Vrata, da se nanovo poklonimo kralju naših planin — mogočnemu Triglavu. «Pl. V.»

rili vse korake, da se naklad za našo ekspoziuro ne bo pobiral le od vasi Primskovo, Gorenje in Klanec, ampak razdelil na celo občino. Vašo komando boste drago plačali. Na svidenje — pri davkariji!

Šolska izvestja.

C. kr. umetno-obrtna strokovna šola v Ljubljani. Ta zavod obsega naslednje oddelke; I. Dnevno šolo za obdelovanje lesa s strokovnimi oddelki za a) stavbinsko in pohištveno mizarstvo, b) strugarstvo, c) rezbarstvo, d) kiparstvo, e) pletarstvo; II. dnevno šolo za umetno vezenje in čipkarstvo s strokovnimi oddelki za a) umetno vezenje, b) šivanje čipek, c) pletenje (klekljanje) čipek; III. javno risarsko šolo za mojstre in pomočnike; IV. javno risarsko šolo za deklice. Iz statističkih podatkov te šole je posneti, da je koncem šolskega leta pohajalo to šolo 183 učencev in učenk. Povoljen uspeh je bil pri 62 rednih učencih in 25 učenkah, nepovoljen pa pri 5 rednih učencih in 3 učenkah. Prihodnje šolsko leto se prične dne 19. septembra t. l.

Novice iz kamniškega okraja.

— Občni zbor moške podružnice Ciril-Metodove družbe v Kamniku se je vršil dne 20. m. m. Izvoljeni so bili naslednji gospodje: predsednikom Josip Močnik, podpredsednikom dr. Aležij Kraut, tajnikom Rudolf Binter, blagajnikom Hinko Sax, odbornikom Martin Novak in Anton Slatnar, namestnikom Jernej Kemperle in Rudolf Debevec.

— Občni zbor ženske podružnice Ciril-Metodove družbe v Kamniku je na svojem letnem občnem zboru izvolil v odbor naslednje dame: gospa Marija Fischerjeva, predsednica; gospa Ana dr. Krautova, podpredsednica; gospa Marija Vremšakova, tajnica; gospica Režika Karolnikova, blagajničarka; gospa Fani Debečeva in Režika Kemperletova, odbornici.

— Umrl je v Kamniku g. Vincenc Exler, meščan, posestnik in klobučarski mojster.

— Neurje in toča. Z Vira pri Domžalah se poroča, da je ondi dne 27. m. m. okrog 6. ure zvečer razsajal strašen vihar, ki je zlasti na sadnem drevju in na strehah napravil precej škode. Tudi nekaj kozolcev

Fata morgana. Dalje.

Zopet se naredi na oblakih podoba, a zdaj več ne podoba mesta, ampak velika gospodska soba, v kateri je sedel pri pisalni mizi dolg črno oblečen mož s potegnenim koščenim obrazom častitljive zelenkaste barve. Tudi okrog glave mu je sijala zelenkasta svetloba, kar je menda pomenilo sveto jezo. Mož je name naredil utis kakor kak mučenik svojega časa in zdelo se mi je, da sem ga nekdej že videl na semnju v Kranju, ko je prodajal par lepo rejenih volov; vendar bi ne prisegel na to, ker ne spadam v vrsto črnih patentiranih krivoprišežnikov.

Za glavo častitljivega moža je bilo veliko okno, skozi katero se je videl siv zvonik. Na tleh pri nogah moža je bil poveznjen visok cilindar, ki je imel na eni strani precejšnjo vdrtino, gotovo v kak slaven spomin iz slavnega in junškega mučeniskega življenja, na cilindru pa je, čujte in strmite, čepela enaka opici podobna žival, vendar ni bila opica! Bila je vsa črna, le rezasta usta in kolobarja okrog oči so bili krvavordeči; nos je bil kljukast, brada dolga in koničasta, ušesa velika, proč stoječa in na vrhu koničasta kakor drevesni listi, na nizkem čelu sta kvišku štrlela dva kožnata izrastka in zadaj je bil ob hrbtu skolačen dolg vitek rep s ščetinastim šopom na koncu.

Ta nenavadna žival je mirno sedela na svojem imenitnem stolčku; sprednji nogi, na katerih so se videli

je podrl na tla. Toča je bila težka do 10 gramov. Največ pa je toča napravila škode v bližnji vasi Količevo, kjer so uničeni vsi poljski pridelki, zlasti leča, oves, ajda, fižol in zelje. Mnogo je tudi trpelo v kozolcih spravljeno zito. V Radomljah je škoda nekoliko manjša.

— Strela je udarila dne 22. m. m. okrog 11. ure ponoči v hišo posestnika Franca Berganta na Krtini. Zgorela je hiša in hlev, kakor tudi vse seno. Ondotnim domačinom pod vodstvom župana se je posrečilo večji del imovine rešiti iz goreče hiše in omejiti ogenj. Škoda se ceni na 4000 K, zavarovan pa je bil Bergant za 1800 K. — Ravnotisti čas je strela udarila v kozolec posestnika Karla Ratiča pri Sv. Heleni in posestnice Marije Peterka v Dolskem. Ratič ima škode okrog 2200 K, Peterka pa okrog 100 K. — Dalje je strela udarila isti dan okrog desetih zvečer v kozolec posestnika Josipa Funtka v Mengišu. Zgoreli so mu vsi poljski pridelki, seno in hlev. Škoda se ceni na 4300 K, zavarovan je bil pa za 2500 K. Mengiško gasilno društvo je pridno gasilo. — Gorelo je pri Sv. Nikolaju poleg Moravč pri posestniku Antonu Jemanu, kjer je škode 5100 K. Moravškim gasilcem se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na druga poslopja. — Posestnik Zabret v Topolu je v pijanosti šel z gorečo petrolejsko svetilko na svoj skedenj in ga užgal po nerodnosti. Škode ima 1750 K. Orožniki so morali s silo zganjati ljudstvo, da je šlo gasit.

Blejske novice.

— Resna beseda društvu za povzdigo prometa tujcev na Gorenjskem. Letošnje spomlad se je zopet ozivilo doslej na papirju že nekako obstoječe društvo za povzdigo prometa tujcev na Gorenjskem s sedežem na Bledu. Tedaj se je skoro vsem slovenskim listom poslal oklic, naj bi se po celem Kranjskem osnovala v vseh onih krajih, kjer se mude tujci, društva za povzdigo prometa tujcev, ki bi potem stopila v zvezo kranjskih društev za povzdigo prometa tujcev. Taka zveza bi v tem pogledu lahko mnogo koristila posameznim krajem. In sedaj vprašamo, kako je sedaj to stanje? Ali je odbor imel že kako sejo? Bojimo se, da bo ta lepa ideja zopet zaspala. Zakaj načelnik tega društva ne skliče nobene seje? Prosimo pojasnila. Več interesentov.

— Naval tujcev na Bledu je sedaj izredno velik. Letos je prišlo na Bled okrog 100 tujcev več

ostri krepeljci, je imela prekrizani na prsih, a obraz ji je bil skrbno obrnjen proti glavi pri mizi sedečega moža. Ta pa je bil ves zamaknjen v nek list, ki ga je držal pred seboj na mizi z obema rokama, in na obrazu se mu je poznalo, kako revež trpi v notranjem. Zdaj je list privzdignil ter obrnil in pri tem sem natanko videl na njem z debelimi črkami tiskan naslov: «Gorenjec» in zgoraj na vogalu številko: 27. Mož je z veliko pazljivostjo in zanimanjem bral ta list od strani do strani, ali najbolj dolgo in z najbolj groznim izrazom na zelenem obrazu se je mudil na oni strani, kjer je poglavje od «konjskih muh».

Kar naenkrat izpreleti obraz častitljivega «bravca» blaženi nasmeh in «bravčeva» usta se pri tem veselo raztegnejo na vsako stran prav do ušes.

V tem hipu pa se prične gibati tudi žival v «bravčevem» znojju. Počasi vstane s cilindra, položi sprednji nogi na rob mize in nato dvigne nanjo še ostali život. Na mizi se zopet obrne proti «bravcu», stisne v klopčič in pripravi na skok kakor mačka, ko zagleda miš pred luknjo. Usta «bravca» se nekoliko odpro in v tem trenutku se žival spne z mize do ust ter naglo vsa izgine v odprtino, le dolgi rep in zadnji nogi s kozjimi parkeljci še molijo ven. Žival se v goltancu še enkrat zgane, in za njo izginejo tudi kozji krepeljci, repa pa nikakor ne more potegniti za seboj. Zato visi in maha od «bravčevih» ust kakor dolga turška pipa. Konec prih.

kakor pa lansko leto ob tem času. Zlasti mnogo prihaja danzadnevom naših bratov Čehov. Stanovanja so prenapolnjena tujcev. Tupatam se čujejo pritožbe, da zdravška komisija premalo skrbi za nastanjenje tujcev. Večkrat pripelje voznik tujca z vso prtljago na Bled, potem pa šele išče okrog stanovanja od hotela do hotela, od hiše do hiše. Naj bi se sestavil vsak teden kak seznam praznih stanovanj in naj se dotični priobči v «Letov. listu». Tako bi se temu nedostatku vsekakor prišlo v okom.

— Kolodvor na Zaki stoji sedaj že pod streho. Tudi na Bohinjski Beli je zgrajeno že lepo poslopje. Delo na progi prav pridno napreduje.

— Zahavni vlak priredi jutri, dne 7. t. m. železnisko uradniško društvo iz Ljubljane v Lesce-Bled. Vlak bo odhajal iz Ljubljane ob 1:19 minut popoldne, z Lesec pa ob 2:29 minut zjutraj. Zvečer pri koncertu poje v povišanje slavnosti celokupen Žirovnikov mešan zbor iz Št. Vida. Uprizorila se bo tudi nova igra «Tek pomorščakov».

— Nov volilni red za zdravško komisijo na Bledu je izdala državna vlada z dne 16. majnika t.l. O tem izpregovorimo več v prihodnje.

Novice iz selške doline.

— Smrkavost konj se je pojavila v selški dolini. Posestniku Luznarju, pri katerem se je ta bolezen najprej pokazala, je uničil konjač enega konja. Od okrajnega živinozdravnika je izšel ukaz, da imenovani posestnik in še dva druga v Podporeznu in Davči ne smeta dva meseca rabiti konj za vožnjo po javnih cestah. Vsa korita za vodo ob cesti se morajo z lugom izniti in pobeliti z apnom, slaba se pa morajo odstraniti. Ako bi se ta bolezen razširila med drugimi konji, bi bil to hud udarec za gospodarje po selški dolini. Prizadeti trije posestniki bodo imeli že tako veliko škodo, ker ne smejo rabiti konj za vožnjo. Eden ima štiri, drugi šest in tretji osem konj in bode na ta način osemnajst konj stalo cela dva meseca brez vsake koristi. Oblastva naj bi olajšala tem posestnikom ta dolgi kontumac, kolikor se brez škode sme in more. Kmet je že tako revež, naj se mu potem vsaj tam pomaga, kjer se mu more.

— Suša je nastopila skoro po vsej Gorenjski. Ljudje zdihujejo v hudi vročini in marsikje brez pitne vode. Fižol, koruza in drugo se ne more polniti. Tudi z ajdo ne bode nič, ako bode ta vročina pritiskala. Pri vsem tem slabem upanju pa so še tako neumni ljudje, da nosijo za maše v farovže za dež. Oj kmetič, ali ne veš, da brez božje volje ne pade niti las z glave, tako se tudi Bog ne bode dal podkupiti z denarjem, ki ga znosiš v župnišče, da bi potem izpremenil svojo voljo in dal dež? Ako so duhovniki zares taki dobrotniki kmeta, bodo že zastonj maševali in če imajo kaj veljave pri Bogu, jih bode že ušlišal. Drugače pa ne bode nič, če prodaš in znosiš vse v farovž!

Loške novice.

— Umrl je dne 29. julija popoldne ob dveh g. Anton Hafner, mesar in posestnik. Star je bil 73 let.

— «Priatelj» živali. Posestnik Lesina v Dragi pri Škofji Loki je te dni na prav poseben način izkazal svojo katoliško surovost. Ker se mu je splasil konj in mu ušel, ga je Lesina — kaznoval. Privezal je konja krepko na jasli, tako da je visel na njih, potem pa z «driteljem» tolkel po njem, kar se je dalo, tolkel toliko časa, da je ubil konja. Ko je konj mrtev ležal na tleh, se je pa Lesina začel jeziti, češ, zakaj mu nihče ni branil. Take živalske surove ljudi bi se moralo prav pošteno kaznovati.

Ob 25 letnici gasilnega društva v Kranju.

Bilo je leta 1879. Veliki požari v okolici, posebno oni na Klancu in Hujah, vspodbudili so kraujsko meščanstvo, da je pričelo resno misliti na ustanovitev gasilnega društva. Mlade moči takratnega občinskega zastopa so se zbrale krog svojega župana g. Karola Šavnika, krog njih

pa še nekaj človekoljubov, katere nam je posebno omenjati. Zemljejnizi komisar g. J. Pour se ni strašil truda in je pričel marljivo pobirati hodeč od hiše do hiše ustanovne prispevke. Da pa se omogoči gasilnemu društvu trajen obstanek, sta gospoda Ivan Cof in Konrad Pučnik ravnotako nabirala podpornih članov. Z javnimi vabilii se je sklical ustanovni občni zbor in mesto Kranj je bilo lahko ponosno na svoje požrtvovalne sinove, kajti izmed najboljših rodbin priglasili so se ne samo podporni, temveč tudi izvršujoči člani.

Prvemu načelniku, pokojnemu g. Matju Pircu, je sledil v načelstvu po kratki dobi društveni podnačelnik g. Ferdinand Sajovic. Večji požari v predmestju so razsajali za časa njegovega načelovanja, toda on se je pokazal kot polnega moža na svojem mestu. Po štiriinpolnem trudapolnem delu je vsled boleznii odložil to mesto. Na njegovo mesto je bil izvoljen podnačelnik g. Vinko Majdič. Po daljši dobi pa sta odstopila on in podnačelnik g. Konrad Pučnik in nastopilo je nekako polletno medvladje, v katerem času sta začasno vodila posle gospoda Ignacij Fock in Karel Jäger. Na prihodnjem občnem zboru je bil izvoljen načelnikom g. Karel Jäger, podnačelnikom pa g. Ign. Fock, ki mu je potem sledil tudi kot načelnik. Tudi on si je stekel mnogo zaslug za gasilno društvo, ker je za časa svojega načelovanja s svojim odločnim nastopom vedno krepko posegal v mnogih slučajih nesreč vmes. Za njegovega načelovanja se je ustanovila tudi godba gasilnega društva.

Ime načelnika g. Karela Jägera, ki je vodil društvo osemipol let in pri 32 večjih ter manjših požarih, bo zapisano z zlatimi črkami v zgodovini prostovoljnega gasilnega društva v Kranju. Društvo samo se mu je izkazalo hvaležno in mu podelilo najvišjih častnih mest, katerih mu more dati. Imenovalo ga je dne 14. januarja 1904 častnim članom in vrstnikom, a vkljub temu najdemo moža še danes v vrstah delujočih članov kot blagajnika in upravitelja shrambišča. Sedanjii načelnik je zasluženi, tudi 25 let službujoči član g. Alojzij Pečnik.

Gasilno društvo je znalo pa tudi ceniti zasluge za društvo vnetih mož in izvolilo naslednje gospode svojim častnim članom: Franca Doberleta, Karela Jägera, Vinka Majdiča, Konrada Pučnika, Ferdinanda Sajovica in Karela Šavnika.

Gasilno društvo v Kranju je tekom 25 let sodelovalo pri mnogobrojnih požarih v mestu, kranjski okolici in celo v Skofji Loki i. t. d. Vsikdar je v polni meri storilo svojo človekoljubno dolžnost. Dne 15. avgusta 1889 se je praznovala desetletnica društvenega obstoja na prav slovesen način. Navzočih je bilo takrat 29 gasilnih društev s 360 gasilci.

Izmed množice članov v dobi 25 let nam je omeniti še onih deval članov, kateri so stali kot miadenčii ob porodu gasilnega društva v vrstah delujočih članov in katere najdemo še danes kot osivele može še ravno tako na svojih mestih in katere upamo, da bode društvo samo siavilo ta dan na gotovo časten način. To so gg.: Anton Depoli, Fran Erzen, Lovro Grohan, Karel Jäger, Karel Modrijan, Alojzij Pečnik, Anton Roš, Fran in Janez Zupanc

Ako pomislimo, koliko človekoljubnega dela in koliko požrtvovalnosti v prid svojega bližnjega, je izvršilo prostovoljno gasilno društvo v Kranju tekom 25 let, se ne motimo, ako trdimo, da se ne bo veselilo tega slavlja mesto samo, temveč cela okolica mesta Kranja. Zatorej mu tudi mi kličemo: Vivat, floreat, crescat!

Novičar.

Na Gorenjskem

Osebnne vesti. Deželnosodni svetnik in predstojnik v Trziču, g. dr. Ivan Kladva, je premeščen v Kamnik. — Sodni pristav v Radovljici, g. Fran Rekar, je imenovan okrajnim sodnikom na Brdu. — C. kr. finančni koncipist in davčni referent v Radovljici, Ditz, je prestavljen v Litijo.

Prošnja. Mestno županstvo v Kranju prosi vse hišne posestnike, da povodom jutrišnje gasilske slavnosti razobesijo raz hišo svoje zastave. — Nase narodne dame naj pri sprevodu obsipajo goste s šopki.

Seja kranjskega občinskega odbora od 5. t. m.

V odsotnosti župana predseduje podžupan dr. V. Štempihar in poroča, da je došel dopis c. kr. okrajnega glavarstva, glasom katerega je dovolil c. kr. dež. šolski svet, da se s prihodnjim šolskim letom otvori peti razred na dekliski šoli. Nadalje omenja dopisa gimnazijskega ravnateljstva radi nekaterih potrebnih poprav v gimnazijskem poslopju in vabil na 25 letnico gasilnega društva v Kranju ter na sadno razstavo v Radovljici. — Občinski odbor se ugodno izreče o prošnji L. Oblaka za goštilničarsko koncesijo in ugovarja prošnji A. Iviča za koncesijo točenja vina čez ulico. — Odbor soglasno pritrdi predlogu krajnega šolskega sveta, da se zviša že dovoljena remuneracija za novo učno moč na dekliski šoli na 400 kron. — Ko se še v vsak odsek izvoli po sedem članov, zaključii podžupan sejo.

Katoliško človekoljubje. Naravoslovci uče in o tem smo se tudi sami že prepričali, da je med skupno živečimi živalmi, ki imajo po Tomazu Akvinskem le senzitivno dušo, v slučaju kake elementarne nezgode opazati sočutje. Preživeče živa se zbirajo okoli prizadetih žrtev, jim pomagajo, jih tolažijo. Ne tako blagoslovljeni pisec ljubljanskega škofovega glasila. Nedavno tega je zadela odlično rodbino pretresujoča tragična usoda. Ko bi ta rodbina živela med ljudožrci, med Kanibali ali Kinezi, bi bila pri takem udarcu gotova vsaj sočutja svojih vrstnikov. Ali ker živi v katoliški kranjski, kjer izlivajo naši dušni pastirji z dežele vsako soboto svoje duševne umotvore v ljubljanskega «Slovenca», moralo se je zgoditi, da se je zadnje soboto «Slovenec» zaletel kakor betjar v pusti s svojim kolom v to rodbinsko tragedijo, ki ga prav nič ne briga in s tem nič drugega dokazal, nego da mu v kanibalski njegovi posurovelosti ni prav nič svetega na božjem svetu. In še tega izgovora nima ta divjak, da je bil provociran, ampak s tem se je hotel hvaležnega skazati za izvanredno požrtvovalnost najbolj prizadete osebe. Anton Bonaventura, mi čestitamo!

Ali je Koblar kameleon? Zadnje občinske volitve, pri katerih se je jasno pokazal popolen banterot in fijasno Koblarjeve politike v Kranju, so našemu tehantu kar za 14 dni zaprle sapo. Kujal se je v farovžu, dokler ga ni naš člankar v predzadnjem «Gorenjcu» spravil po koncu z očitanjem, da se je v znani zadevi radi razširjenja tukajšnje dekliske šole izkazal pravega kameleona in nasprotnika razširjenja. Kameleon pa prejšnji liberallec in sedanji klerikalec Koblar noče biti na nobeno ceno, čeprav je kameleon prav čedna stvarica, ki poljubno spreminja barvo svoje kože in s posebno vneto lovi muhe. Spisal je tedaj za «Slovenca» od minule sobote kar cel članek, v katerem odločno odklanja predbacivanje, da bi bil on nasprotnik razširjenju dekliske šole in v katerem na dolgo in široko dokazuje, da ne spreminja barve in da ne lovi muh. Poglejmo, v koliko je odvrnil od sebe ono očitanje in v koliko se mu je posrečil dokaz, da pri tem vprašanju ni igral kameleonske vloge. «Gorenjec» je trdil, da se je Koblar v neki občinski seji protivil prošnji za razširjenje dekliske šole v šestrazrednico, sedaj pa to Koblar v svojem članku sam priznava in pravi, da je zato priporočal samo petrazrednico, ker bi se še ta dobila le po milosti in ne po zakonu. Kako jalov je ta izgovor, se je Koblar lahko že poučil iz odgovora deželnega šolskega sveta, ki je bil pripravljen «po milosti» dovoliti tudi šestrazrednico, kar se pa ni moglo izvršiti, ker deželni odbor vsled klerikalne obstrukcije ni mogel dovoliti izvanrednega prispevka za pokritje stroškov razširjenja, katerega prispevka bi tudi ne bilo dobiti za petrazrednico. Komaj je bila prošnja odbita, je Koblar že spremenil barvo in postal je vnet zagovornik razširjenja. Ko se je uložila nova prošnja, da bi se s prihodnjim šolskim letom otvoril saj peti razred in sicer na ta način, da bi se združil začasno prvi razred deške ter dekliske šole in da bi tako prosta ženska učna moč poučevala v petem razredu — takoj je začel Koblar rovatii zoper združenje in imenoval to veliko budalost. V «Slovencu» od 7. maja je nastopil s naslednjim predlogom: «Pustite, da ostane dekliska šola samostojna in nastavite rajše v kakem razredu

suplentinjo. Ti stroški ne bodo tako veliki in uspeh gotov...» No, deželni šolski svet se ni mnogo za to brigal, kaj smatra kranjski tehant za «budalost» in dovolil je s prihodnjim šolskim letom otvoriti peti razred dekliske šole v smislu podane prošnje. Gotovo bi bilo iz pedagoškega stališča boljše, ako bi ne bilo treba združevati prvih razredov in bi se nastavila na dekliski šoli suplentinja, a teh stroškov mesto ne zmore. Sedaj pa pride najboljšje. Krajnemu šolskemu svetu se je res posrečilo pridobiti novo izborna učna moč, ki je pripravljena prevzeti pouk brezplačno. Krajni šolski svet je tedaj predlagal dež. šolskemu svetu, da naj se prva razreda ne združita ter da naj se nastavi nova učna moč. Obenem je sklenil priporočati občinskemu odboru, da naj že dovoljeno remuneracijo 200 kron zviša na 400 kron. Ti stroški bodo znašali mnogo manj kakor plača za suplentinjo. In sedaj čujte, ljudje božji, kako misli o tem poprej strastni nasprotnik združenja in topli zagovornik samostojnosti dekliske šole, dekan Koblar! Prav listi Koblar, ki dobro ve, da radi obstrukcije ni dobiti od dežele niti vinarja in ki je priporočal na občinske stroške nastaviti mnogo dražjo suplentinjo, v sobotnem «Slovencu» ironično povprašuje: «Čemu naj dežela plačuje šolo? Kranj je bogat in jo lahko napravisam — —, tedaj nič, šparati.» Koblar je zopet spremenil barvo in pobija listo, kar je prej priporočal, samo da se bo sedaj izvršilo z manjšimi stroški. Seveda se deželni šolski svet ni kar nič oziral na tehantove kapucinade in je v svoji seji od 4. avgusta t. l. ugodil prošnji krajnega šolskega sveta, da se s prihodnjim šolskim letom na dekliski šoli nastavi predlagana nova učna moč. «Svojega» župnika prosimo lepo odpuščanja, ako se ne oziramo na druge čenčarije in budalosti, s katerimi nam je postregel v sobotnem «Slovencu». Ker mu lastni neuspehi kratijo spanje, je hotel brez uspeha kazati na namišljene neuspehe drugih. To nedolžno veselje mu privoščimo prav iz srca, kajti kameleoni že vsled naravnega nagoña love najrajše muhe. Konečno naj sprejme našo najiskrenejšo zahvalo za sobotni članek. Znjim je docela dokazal, da mu ni nič za stvar in da je le iz otročjega nasprotovanja zoper vsako razširjenje dekliske šole. Podal nam je pa s tem člankom obenem o sebi prav pristno sliko kameleonskega značaja. Dokazal je ravno nasprotno, kar je nameraval.

Vspored vrtnega koncerta prostovoljnega gasilnega društva v Kranju. 1.) Wlassak: Koronica kranjske požarne brambe, godba. 2.) Wlassak: Slavnostna sinfonija, godba. 3.) I. Bartl: Novinci, moški zbor. 4.) Schneider: Ti ljubo dunajsko mesto, valček, godba. 5.) V. Parma: V pelju oglasimo, moški zbor iz «Legijonarjev» s spremljevanjem orkestra. 6.) Wlassak: Novi veliki potpuri slovenskih narodnih pesmi, godba. 7.) Fr. S. Vilhar: Na vrelu Bosne, moški zbor z bariton-solo (g. K. Geiger). 8.) Tuček: Venec narodnih pesmi, godba. 9.) H. Sattner: Na planine, moški zbor. 10.) Wlassak: Prvi ples, polkamazurka, godba. 11.) Dav. Jenko: Sto čutiš? moški zbor. 12.) Balfe: Potpuri iz opere «Ciganka», godba. 13.) V. Parma: Skoz vas, moški zbor iz «Legijonarjev» s spremljevanjem orkestra. NB.: Moške zbre poje iz prijaznosti pevski zbor «Narodne čitalnice v Kranju», godbene točke pa proizvaja tukajšnja meščanska godba.

Naprošeni smo objaviti, da vsi oni, ki slučajno niso dobili vabila za gasilsko slavnost v Kranju, blagovolijo oprostiti, ker se je vsled velikega števila naslovov lahko kdo prezrl.

Zupanom v Čirčičah je bil dne 1. avgusta izvoljen Janez Brodar s Hrastja, svetovalcem pa Janez Mrak iz Čirčič in Franc Rozman s Prebačevega.

Zažgal je v četrtek zvečer nekdo iz zlobnosti kozolec Janeza Barteta v Gradu pri Cerkljah. Zgorelo je 6 «stantov» pšenice. Barle je bil zavarovan za malo svoto.

Neznano kam je šla žena posestnika Janeza Barteta z Grada pri Cerkljah. Zmanjkalo jo je 18. julija t. l. Kdor slučajno ve, kje se nahaja, naj to naznani policiji, katera naj jo pošlje k zupanstvu v Cerklje. Žena je stara 50 let, ima sive lase, šepa na obe nogi, zadnjikrat je

imela črno obleko. Najditelja bo njen mož primerno nagradil.

Preganjana nedolžnost. «Slovenec» od 30. julija nas je presenetil s senzacionalno novico. Ne sicer z novico, da je padel Port Artur, a za nas nič manj važnim poročilom, da «g. dekan Koblar namreč letos več mesecev ni spisal za «Slovenca» niti črkice!» Mi, ki tudi o svojem nasprotniku mislimo vedno le najboljšje, smo bili prvi hip popolnem uverjeni o resničnosti tega nepričakovanega razkritja. In v srce se nam je zasmilila ta preganjana nedolžnost, ta obrekovani in tudi od nas večkrat po krivem obsojeni predobri g. dekan kranjski. Videli smo pred sabo prečastiti mučenški obraz, pekla nas je vest, zalile so nas solze resničnega kesanja in ker nikomur ne maramo delati krivice, smo si že belili glavo, na kak način bi preskrbeli «svojemu» župniku popolno zadoščenje. Trdni sklep, da storjeno krivico čimpreje popravimo, otrl nam je solze in potolažil nas je saj v toliko, da smo se nekoliko vzmožili in da nam je bilo sploh mogoče naprej brati članek, katerega začetni odstavek nam je podal ono zatrdilo dekanove nedolžnosti. Čitali smo in čitali, zopet se nas je polastil nek duševni nemir in zapirala se nam je sapa, kajti izmed vrst je čedalje bolj udarjal v naš nos penetrantni duh, ki nas je živo in obenem občutno spominjal na smrdeče kloake ranjcega «Dihurja». Prijeli smo se za nos in z naporom vseh duševnih sil smo do konca prekidali «Slovenca» dopis. Na drvarskem slogu in z neotesane, surove ter podle vsebine smo spoznali takoj, da so zopet enkrat gnojnico v kranjskem farovžu izpraznili v ljublianskega «Slovenca». Čemu tedaj je izvaril kranjski tehant o sebi ono pobožno-naivno laž, da ne piše v «Slovenca»? V svojih poročilih o razširjenju tukajšnje dekliske šole se je zapletel v bedasta protislovja in mislil je, da si bo s trditvijo, da ne piše v «Slovenca», pomagal iz zagate, zraven je pa še od sebe hotel odvaliti sum, da jo on vprizoril ravno v istem članku lopovski napad, na katerega bi bil edin primeren odgovor — pasji bič! Toda ptiča se spozna po perju, koga družega pa po smradu.

Gasilno društvo v Šenturju je dobilo krasno brizgalno od tvrde R. A. Smekal v Zagrebu. Dne 21. t. m. se priredi tam velika slavnost, o kateri izpregovorimo več prihodnjic.

Naznanilo udeležencem poučnega potovanja kranjskih kmetovalcev v Švico. Udeleženci odpotujejo v ponedeljek, 15. avgusta (Velikega Šmarna dan) zvečer ob desetih z južnega kolodvora z gorenjsko železnico. Gorenjcem ni treba hoditi v Ljubljano, marveč naj vstopijo na svojih postajah v ta vlak. V Ljubljani se zbere udeleženci 15. avgusta zvečer med 8. in 9. uro v gostilni hotela «Lloyd» na šentpeterski cesti, kjer bo voditelj potovanja, gospod pristav Rohrman, podal potrebna pojasnila ter bo izročil posameznikom vozne liste. Udeleženci na svoje stroške naj najkasneje do 10. avgusta sporoče c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, v katerem razredu žele potovati ter naj pošljejo za varstvo 5 K, ki se morajo založiti, če se naroči zvezek voznih listov. Ta znesek se seveda vračuni. Kdor ne bo poslal denarja, za tega se zvezek voznih listov tudi ne bo preskrbel. Cena zvezku je za vso železniško vožnjo v Avstriji in v Švici za III. razred 66 K in za II. razred 115 K, torej skoro polovična navadne cene. — Potovanja se bo udeležilo 12 kmetovalcev, ki jim družba plača železniške troške. (Prosilcev se je zglasilo 40), in na svoje troške je dosedaj zglašenih 12 udeležencev, tako da bo z voditeljem potovanja gosp. pristavom Rohrmanom in z deželnim mlekarškim nadvoditeljem gosp. Siebrom, ki je Švicar, 26 udeležencev. S te strani je torej uspeh zasnovanega prvega poskusa naravnost presenetljiv, in Bog daj, da se tudi vse potovanje srečno izvrši in istotako na velik prid udeležencev kakor tudi gospodarstva naše dežele.

Iz Radovljice se nam piše: Letos bo tudi v Düsseldorfu na Nemškem sadna razstava in sicer — mednarodna. Na to razstavo, kakor čitamo v «Kmetovalcu», pošlje tudi Kranjska svoje sadje in je deželni odboru naročeno, da naloži potovalnemu učitelju Gombacu, da

sortira v ta namen kranjsko sadje. Kaj pa naša domača slovenska sadna razstava v Radovljici, ki se priredi hitos? Kranjski sadjarji! Spomnite se, da bode, kakor zadnjikrat v nemškem Dunaju in še bolj prezirani v pruskem Düsseldorfu, marveč pošljite svoje sadje na domačo razstavo v Radovljico, kjer pride Vaš pridelek do lepše veljave! Sl. c. kr. kmet. družbi pa priporočamo, da podpira tudi domačo stvar!

Sadna razstava v Radovljici. Odbor za prireditve razstave je ravnokar poslal na vsa županstva po Slovenskem, in sicer Kranjske, Štajerske in Primorske ter nekaterim županstvom Koroške, razstavne plakate. Županstva so naprosena, da te plakate gotovo nalepijo na vidnih krajih in so ista prošena, da temu občekoristnemu podjetju sploh gredo na roko in je pospešujejo.

S Hrušice. Dne 24. m. m. ponoči sta šla mizarja Franc Guggenberger in Peter Brasch s Hrušice domov. Na potu so ju napadli nekateri delavci. Hotela sta ubežati, pa fantje so Guggenbergerja dohiteli in mu prizadjali s polenom več ran na glavi, tako da je ta dne 31. m. m. umrl. Zaprli so delavca Franca Šustersiča in Matevža Pucelja s Hrušice in ju izročili kranjskogorskemu sodišču.

Izrebrani porotniki so za prihodnjo dobo porotnega sodišča v Ljubljani naslednji gospodje z Gorenjskega: Andrej Albrecht, ključavničar v Kamniku; Josip Golob, hotelir v Kranju; Josip Kandušar, trgovec v Velikem Mengišu; Josip Peharc, posestnik in strojar v Trziču; Ivan Rakove, tovarnar v Kranju; Avgust Trpinc, usnjar in posestnik v Kamniku; Ivan Verhunc, gostilničar v Selcih; Anton Vodnik, posestnik v Spodnji Šiški, in Ivan Zakotnik, tesar in posestnik v Zgornji Šiški.

Drobič z Gorenjskega. Z Bohinjske Bistrice se poroča, da je v gostilno k Tirolcu Tisotu prišel dijak Brugnara. Takoj, ko vstopi, skoči k njemu nek Italijan in ga sune s stiletom v trebuh ter mu prizadene 8 cm globoko rano. — Železniški minister Wittek je bil minul teden na Triglavu. — Mlatilni stroj je v Krašnji pri Lukovici prijel Jožefa Zarbika in mu dvakrat zlomil roko. — Po Gorenjskem se že dlje časa klata velika tolpa ciganov, pred katero morajo ljudje celo pri belem dnevu zapirati vrata. Orožniki so prišli na Hrušici pretečeni teden na sled tej ciganski tolpi.

Nov list za Štajersko je pričel izhajati vsaki drugi četrtek v Kamniku v ondotni tiskarni pod imenom «Slovenski Štajerc». Urejuje ga Ivan Krizman. Ta list je naperjen proti ptujskemu nemčurškemu «Štajercu».

Rusko-japonska vojna.

Iz Berlina dohajajo poročila, da so Japonci izgubili pred Port Arturjem okrog 20.000 moč. Pregnani so iz vseh dosedanjih pozicij. Rusi so prepričani, da trdnjava ne bo padla, ker ima mnogo streliva. Neki američanski veščak pravi, da bi Japonci mogli vzeti zunanje utrdbe le s 40 odstotki izgube. V trdnjavi je 50.000 Rusov, vse utrdbe so najizborneje.

Iz Jokohama se brzojavlja, da se je potopila japonska oklopna križarka «Kasuga».

Vabilo na

slavnost

katero priredi g. Josip Golob, hotelir na «Stari pošti», dne 6. t. m. zvečer točno ob 8¹/₂ uri. — Spored: Keglanje z «eno» **nove kroglje**. Kroglja je umotvor tega stoletja in se je več let rabilo, predno je izšla. Vstopnina znaša 80 vin. za uro. Predplačila se hvaležno sprejemajo na račun gostilničarja.

Odbor nove kroglje.

1 ali 2 vajenca

se sprejmeta za sedlarsko obrt pri **Alojsiju Sajscheku** v Spitalu na Koroškem. — Natančna pojasnila pri I. Wohlgemuthu v Kranju.

134—1

Loterijska srečka dne 30. julija t. l.
Gradec: 27 15 69 24 55

Tedenski sejem v Kranju dne 1. t. m.

Prignalo 458 se je glav goveje živine, 47 telet, 323 prašičev 165 kostrunov, 60 koza, 34 huš. — 50 kg: pšenice K 9.—, prosa K 6.50, ovsa K 7.—, rži K 7.50, ajd K 8.—, ječmena K 6.—.

Lepa kobilica

4 leta stara, se proda pri Jakobu Čebašku v Mošah, p. Smednik

trstven okus kave dosežete s priručjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragoceljno.
Pošta 5 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odmorom zasloni pošiljki mesecih.

Vydrova tovarna žit. Lzde Praga-VIII.

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt) kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

132—1

v Kranju, glavni trg št. 118.

Doktor pl. Trnkóczy-jev Kranjski redilni prašek za prašiče

Londonska medalja

je dobil v Londonu, Parizu in Rimu
1903 najvišje odlikovanje
Grand Prix!

Dalje na tisoče zahvalnih pisem, tudi uradno potrjenih. Ta redilna moka se meša med krmo že pujskom Prašiči dosežejo največjo težo.

1 zavojček po 50 vin. se dobiva

pri trgovcih,

po pošti 5 zavojčkov v glavni zalogi

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana.

Uradno poverilo.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici, katera ima znamke za 4 štirje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra odesetisočdevetstoena.

Ivan Piantan, c. kr. notar.

Spotovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila revni. Slučajno sem dobil od enega mojih ljudi za poskušnjo en zavojček redilnega praška za prašiče. Človek se močno začuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti, strahansko velike potrebo, tako, da so se čez nekoliko dni močno izredili. Hvala temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosím z obratno pošto pet zavojev redilnega praška za prašiče.

Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip Engleth
televizijski nadziralnik.

Dobri železolivci (gisarji) in železostrugarji (drejarji) dobijo trajno službo v tovarni za stroje

G. Tönnies v Ljubljani.

130-3

Natakarico in učenca

za pekovski obrt sprejme takoj

Anton Kummer v Kranju.

Istotam se kupi do 10 sežnjev trdih in do 25 sežnjev borovih drv. 129-3

Za gospode

1 meblirana soba v prvem nadstropju in 1 meblirana soba s kabinetom v pritličju na glavnem trgu se takoj odda. 128-3

Več se izve pri upravnistvu «Gorenjca».

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah. Ipežne in cene priporočila prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov
August Drebe
v Ljubljani. 93-11

Večkrat premisano!

Vsi kmetovalci

se lahko pre-
pričajo, da je
najboljše sred-
stvo konje,
krave, telice,
vole, prašiče,
ovce i. t. d.
obdržati
zdrave, močne,
ječje in debele
če se jim pri-
mejuje h krmi

živinski prašek
iz lekarne **Piccoli**, pri Angelju, Ljubljana
Dunajska cesta.

En zavoj 1/2 kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanja naročila po povzetju.

Spoštovani gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svojej živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in družih po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prah izboru zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem And. Kocjančič.
Podgora pri Gorici, 13./VI. 1902. I. 199-43

Že veliko let dobro znani
stroji vsake vrste
za poljedelske in obrtne potrebe

poljska orodja,
stiskalnice za seno,
trijerji,
čičilnice za žito,
mlatilnice, vitli,
luščilnice za koruzo.
mlini za sadje,
mlini za grozdje,
stiskalnice za grozdje,
mlini za polajje
stroji za rezanje repe,
slamoreznice,
koti za kuhanje klaje,
sesalke za vino, pipe,
sesalke za vodnjake,
sesalke za gnojico
škropilnice za gnojico,
vodovodi.

železne cevi,
svinčene cevi,
gumijeve cevi,
konopnene cevi,
priprave za točenje piva,
priprave za sladkor,
omare za led.
mlini za kavo in dišavo,
stroji za delanje klonas,
šivalni stroji,
priprave za petrolej,
železne blagajne,
železno pohištvo,
namizne tehtnice,
steberske tehtnice,
decimalne tehtnice,
tehtnice za živino,
tehtnice na drog i. t. d.
po zopet izdatno znižanih
cenah, vse pod dolgoletnim
jamstvom, po najugodnejših
plačilnih pogojih tudi na
obroke. Ceniki z več kot
400 slikami brezplačno in

franko! Dopisuje se v slovenskem jeziku. Prekupci in agenti za-
željeni! Piše naj se naravnost: 115-6

Ivan Schindler, Dunaj, III., Erdbergstrasse 12.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-3

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporočila svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

V Tenetišah je še nekaj

mrve

na Prevalskih senožetih za prodati.

Kdor jo želi kupiti, naj se zgleda v Prevali. 136-1

Dva lepa psa jazbečarja

(Dachshunde) prodaja **A. Grobelnik v Rudolfovem**
št. 35. Cena po dogovoru. 187-1

3 štedilniki

eden se vzida, dva sta še čisto nova.

Več se poizve pri upravnistvu «Gorenjca».

133-1

„Zakaj so Vaši zobje tako bell?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v **lekarni pri sv. Trojici v Kranju**.

38-22

System Balko

GOLDEN MEDAILL
BERLIN 1904

M. Podkrajšek
irizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočeni gorke in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. **Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las.**

Oddelek za dame s separativnim vhodom.

Sedaj samo **60 gld.**, zelo znižane vozne cene v Ameriko. **Preje 105 gld.** Ravno ista vožnja in postrežba kakor preje. **63-18**

Iz Ljubljane v Novi York samo 60 gld. s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, Kalifornija i. t. d., toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici, s priznanjem najboljšimi parniški družbe

Hamburg-Amerika Linie.

Kedor je odločen potovati, in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj **20 kron** are na moj naslov:

FR. SEUNIG, Ljubljana

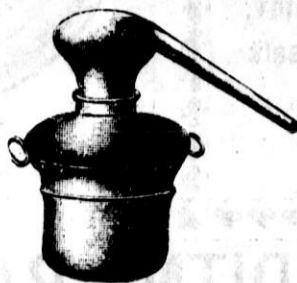
Dunajska cesta 31.

71-17

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, **trse za obijanje**

Zaloga mlatilnic,

trijerjev in vratil (gepeljnov).

Zaloga najboljšega sredstva proti muham — za živino — pod imenom „Sanori“.

stropov, vlite kotle. Veliko izber slamoreznic, **plah za vozove**, železnih peči,

Roman- in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, **zaloga različnih barv.**

Foto-emajl
v barvah

Broške, priveske,
gumbe za zapest-
nice, igle za kra-
vate i. t. d.

Jako lepa in primerna darila.

Izdeluje po vsaki fotografiji

Jv. Jagodic

49-19

fotograf v Kranju

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13-29

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S l. počastno diploma za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Čvrstega hlapca

sprejemem takoj.

Iv. Pr. Lampret, tiskarnar v Kranju.

Narocajte si prezanimivo knjigo

Bahovi huzarji in Iliri.

Starina slovenskih pisateljev, J. Trdina nam popisuje v tej knjigi osebe in dogodeke na Hrvaškem, v oni za hrvaški narod žalostni dobi za zloglasnega Bahovega absolutizma, ko so tudi nekateri naši rojaki igrali pomembne, pa ne vselej častne vloge. Trdina je znan izborni stilit, način njegovega pripovedovanja je zanimiv, njegov jezik v resnici naroden, bogat in izbrušen.

Kdor si hoče razširiti svoje znanje iz polpreteklosti hrvaškega in deloma tudi našega naroda ter se obenem prijetno zabavati, naj si naroči to knjigo pri založniku 10-40

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Cena broš. 3 K, po pošti 3 K 20 h.

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborna zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

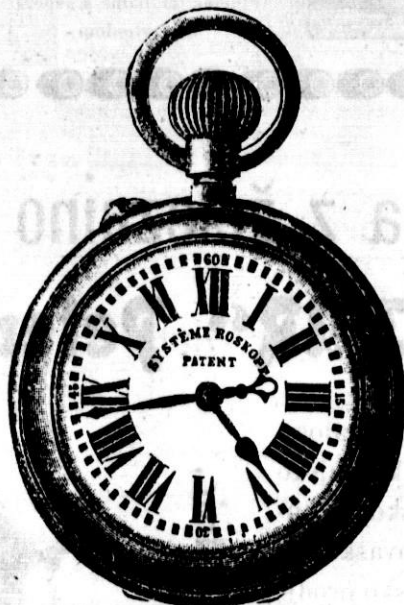
najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in

poštne prosto.

Razpošilja se na

vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel glid. 3-75, najfinejša znamka, glid. 6-50. 114-6

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu žrebanju.

17-29

Polnovplačani akcijski
kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izzrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjžice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave all žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Specijalitete v nevestinih baiah. Veliki prostori, pritično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

97-10

Pozor!

86-12

„Moravija“-šivalni stroji so najboljši, najpripravniji ter najtrpežnejši.

„Moravija“-šivalni stroji so jako pripravi za umetno vezenje.

„Moravija“-šivalni stroji so poleg tega mnogo cenejši ter se dobivajo tudi na mesečne obroke.

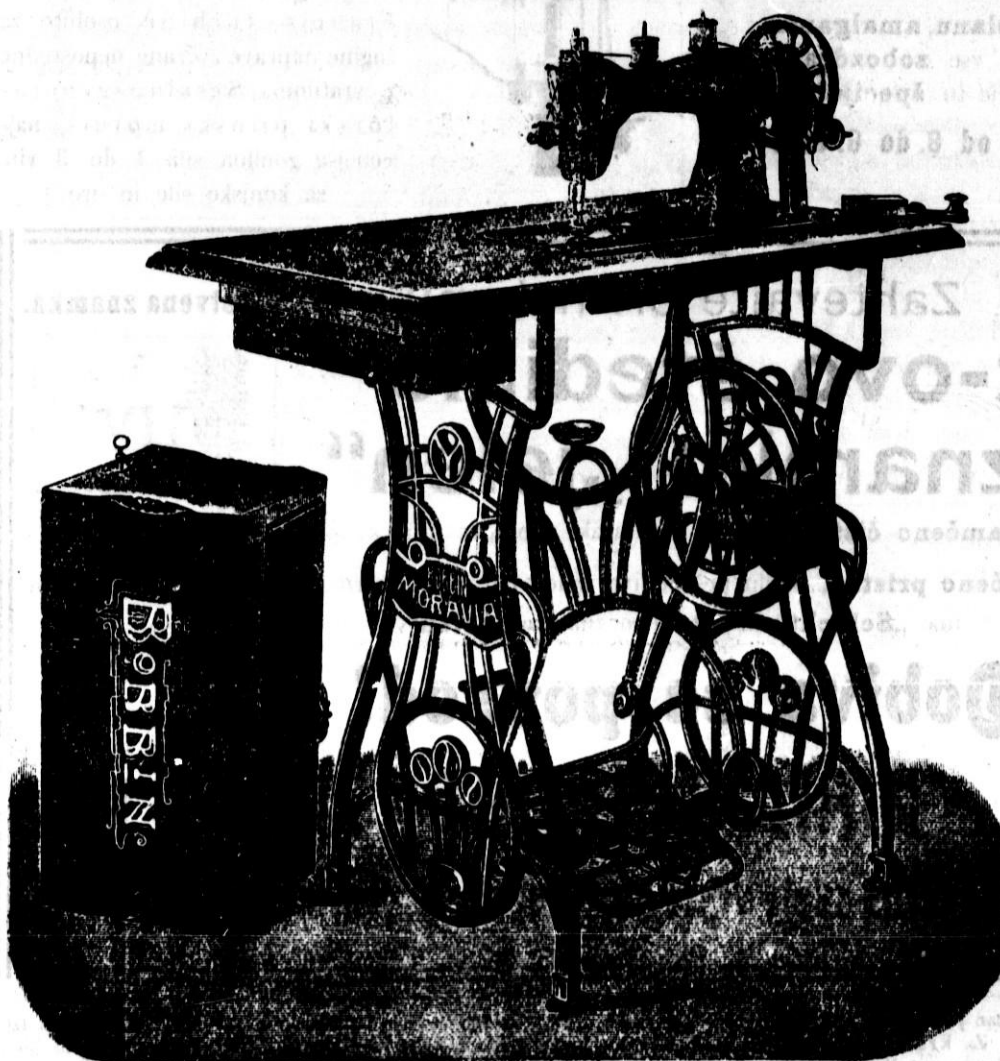
Pouk za umetno vezenje na „Moravija“-šivalnih strojih vsaki dan in sicer brezplačno.

Cenike pošiljam zastonj.

Zaloga in pouk pri tvrdki

LOVRENC REBOLJ v KRANJU, glavni trg 189.

Zastopstvo vsakovrstnih poljedel. strojev tvrdke K. & R. Ježek (Blansko).

Slav. žolskim vodstvom
se udano priporočam za cenj. naročila žolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

54—20

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji veš in polnoma zanesljiv

kolportér

ki bi po slovenskih krajih razpečaval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje uravnistvo «Gorenja».

109—8

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

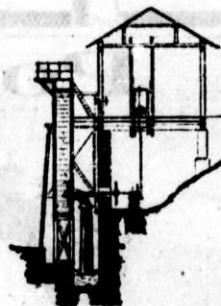
Stavbeno-umelno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

103-18

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104 10

lovarna za stroje, zeleso in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motori, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119—6

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5.80. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1.50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Pomembne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naroče brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za poltvetsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.